

Зъ беларускага жыцьця

НЬЮ—ЁРК

Сустрэча з Рэктарам Лювэнскага ўніверсітэтуту

У БЕЛАРУСКІМ ІНСТИТУЦЕ НАВУКІ
І МАСТАЦТВА

Даклад сп. Я. Запрудніка

18 чэрвенья чародны рэфэрэт «Расейскі філізофія гісторіі і савецкі камунізм» рабіў Сп. Я. Запруднік.

13 чэрвенья у Нью-Ёрку адбылася сустрэча выпускнікоў Лювэнскага ўніверсітэтуту з Рэктарам універсітэтуту Яго Экспланенціяй Ван Уаенбергам. З нагоды прыезду рэктара у Нью-Ёрк, бэльгійскі генэральны консул сп. Ван Веінлен, таксама «лювонец», наладзіў у сваім памешканні прыняцьце, на якое былі запрошаны выпускнікі Лювэнскага ўніверсітэтуту, што жывуць ціптер у Нью-Ёрку і ваконіцах, ды колькі іншых асабаў. Сабралася чалавек калі 30-х, пераважная бальшышына — Бэльгійцы, прадаўнікі дыпляматычных і гандлёвых місій. У спатканні ўзялі ўдзел таксама беларускія выпускнікі Лювэнскага ў-ту: сп. сп. др. В. і З. Кіпель, В. і Ж. Шчэцька, Я. і О. Запруднік, др. Набагез скрыстаць з запросінай на здолеў дзеля занятасці на службе.

Рэктар Ван Уаенберг падзяліўся із сваімі быльмі студэнтамі навінамі апошніх год: расказаў аб зыменах і роцье Alma Mater, якая налічвае ціптер 14 тысячячай студэнтаў, а таксама аб дзеяннасці філіялу Лювэнскага ў-ту «Лювэнем» у Конга.

Я. Ван Уаенберг добра ведае беларускіх студэнтаў па паспяховай навучкай, і канцэртада гучнага Беларускага студэнцкага ансамблю песні і танцу. Ён сказаў, што чужынечкая група вельмі лічная ціптер у Лювэне (асабліва шмат Амэрыканцаў).

Рэктар абяцаў таксама выкананці просьбу сваіх беларускіх знаёмых з Нью-Ёрку: перадаць прызвітнанне незабыўнаму і незамененному прыяцелю беларускую моладзі. Раберту Ван Каўэлю, апякуну беларускіх студэнтаў у Лювэне.

Я. Запруднік

ЛІСТ У РЭДАКЦЫЮ

(Заканчэнні з 3-й бачыны)

ленскае, Чарнігава-Северскае й Турава-Пінскае княствы, якія даўжэйшы час (Х — першая палавіна XII ст.) былі залежнымі ад Кіеўскай Русі і такім чынам былі прынікнутыя моцнымі «рускімі» традыцыямі. Натуральна, што ў гэтых землях існавалі тэя ці іншыя «спарастычныя» тэндэнцыі з адхіленнем да «старын», тым больш, што нутраны лад Вялікага Княства Літоўскага гэта дазвалляў. (Захаваныя цёлкавыя землі і іхні «старыні», ягоны шматнацыйнальны харарактэр. Гэтыя тэндэнцыі з пошукамі выхаду сталіся мажнейшымі, пачынаючы ад Любінскай вуні (1569), калі ўзмоўніўся наступні польшчыны. XVII стагодзінне нааугліхаў характеристычнай польскім засільлем, рэакцыяй каталіцізму, што быў абвесьціў анатыгуманае паляваньне на праваслаўных ды навет у вунітаў. Навіса загроза над народам, якай здушыла росквіт нацыйнальной еднасці й нарадзіла зраду свае-ж «косткі» (параўнай славутую прамову-афарызм смаленскага кашталяна Мілецкага). Усё гэта прывяло да таго, што народ пачаў шукаць нейкага ратунку. Літва банкротавала, старыя і на Полячыні адышила ў забытцё, а народ пачаў хапацца за паднесенную царкоўнікамі «Белую Русь», якая, ведама, у той час на прынесці вялікое небісльбескі, бо колішняя Кіеўская Русь пачала называцца Украінай, а ўсходні сусед меў свой уласны назоў — Маскоўшчына й Маскалі. Потым наступіла русыфікацыя на маскоўскім капылі. Аднак-жа і у гэтым часі наш народ не пакінуў называцца сябе Ліцьвінамі, а сваіго панявоніка — Маскаліямі. Ведама, «Белая Русь» навінна была пакінуць свой сълед, але ўсё больш, што гэты назоў прывіваўся ціптер штучна і сілай.

Такім цяжкім быў гісторычны шлях нашага народу, асабліва ягоная гісторыя з нацыйнальнымі назовамі. Аднак гэта не дае нікіх падставаў дзяліць гэты народ на «Літву» і «Беларусь». Да прывіцца апошнім назоў спрычинілася таксама «карээнная Літва» сп. Белямукам, і на той час на прынесці вялікое небісльбескі, якая называецца «Ворганам беларускай нацыйнальна-вызвольнай думкі». Такім

Фэльетон

Сустракаем ХХII-гі Зъезд КПСС з конскай галёнкай!

Усім ужо даўно вядомы курскі пастух Мікіта (ён-жа і цаліны, і кукурузны, і бабовы піянер, і карыфой усіялкі ведаў), кагадзе гаворача да народу ў Казахстане, зрабіў немалую сэнсацию: раю ёсці каніну. Вядома-ж, Мікіта чалавек даволі сэнсацыйны вінчы на якія артыкул для «сучаснага мамэнту», змяніць яго навет у газэце, якая называецца «Ворганам беларускай нацыйнальна-вызвольнай думкі». Такім

Дарма, што Мікіта зрабіў ледзь не эпахіяльнае адкрыцьцё на парозе камунізму: з боку народу на было «бурных апладзісментаў». Людзі так былі захоплены геніяльнасцю курскага карыфёя, што аж забыліся аб волгасках.

Ціптер да другога пытання. Як гэта гаворыцца, — зь песьні слова на выкінені. Жадаем мы гэту ці не, але актульна наша Баркаўшчына называ-

Даклад праф. Ант. Адамовіча

24 чэрвень у Беларускім Інстытуце Навукі й Мастацтва праф. Ант. Адамовіч прачытаў рэфэрэт на тему «Палітыка савецкага рэжыму да нацыйнальных рэспублік Савецкага Саюзу». Гэта складаная тэма закранутая была галоўна ў роўніцы ідэялагічных палажэнняў бальшавікіх партыйных кіраўнікоў ды ў аспекте гісторычна-еканамічным. На аснове фактычнага матэр'ялу прэміент паказаў, што ў дачыненіі да не-расейскіх народаў СССР, савецкі рэжым праводзіць суворую каляніяльнную эксплатацию ды што гэта экспляатація закране сабой і расейскі народ, які таксама церпіц матэр'яльныя нястачы ад імкненій крамліўскага рэжыму да суветнага панавання, бо змушаны таксама браць узел — праўда, не ў такой меры, як іншыя падсавецкія народы — у аплачванні міжнароднае дыверсіі.

Прафесар Адамовіч вельмі трапна і, здаецца, упіркоўні сфармуляваў пасынкі русыфікацыі расейскага народа — русыфікацыі на моўне, а псыхалігічнае, г. зи, убівання шырокім расейскім масам ідэі культурнае і навуковае вышэйшасці ды прапагандска-рэвалюцыйнага месіянства, каб гэтым узмоціць імперыялістычныя традыцыі маскоўскага экспансіянізму.

Дзяля гэтага, што некаторыя фармулёўкі ў дакладзе адыходзяць ад традыцыйных тлумачэнняў звязы камунізму, па рэфэрэце завязалася жывая дыскусія.

Гэтак самая тэма будзе томай дакладу праф. Ант. Адамовіча на канферэнцыі Інстытуту Вывучэння СССР, што неўзабаве мае адбыцца ў Мінску.

Я. Запруднік

Адведайце кіёск ЗБМА у Беларускім Грамадзкім Цэнтры

401 Atlantic Avenue Brooklyn 17, N. Y.
Там зможаце купіць:

**БЕЛАРУСКІЕ КНИЖКІ, ГАЗЕТЫ,
ЧАСАПІСЫ, КРУЖКЛКІ,
ВІЛКОДНЫЕ КАРТКІ ДЫ ІНІІ.**
Кіёск адкрыты кожную нядзелю
пасылка Службы Божае. Прыймаючы
таксама паштовыя заказы.

**КУПЛЯЙЦЕ І ПАШЫРАЙЦЕ
БЕЛАРУСКІЕ ВЫДАННІ!**

401 Atlantic Avenue Brooklyn 17, N. Y.
Там зможаце купіць:

**БЕЛАРУСКІЕ КНИЖКІ, ГАЗЕТЫ,
ЧАСАПІСЫ, КРУЖКЛКІ,
ВІЛКОДНЫЕ КАРТКІ ДЫ ІНІІ.**
Кіёск адкрыты кожную нядзелю
пасылка Службы Божае. Прыймаючы
таксама паштовыя заказы.

Закідачуны мне розныя ініцыятывы ўключна з «маскоўскай дудкай», сп. Белямук ня мог навет развязаць таго, што асаблівасць, што я ні пісаў «спецыяльныя» традыцыі, але і ўсё павінна быць на сваіх месцах, іначай нас нікто ня будзе разумець, а Кастусь Каліноўскі, калі яго аbstрагаваць так, як гэта робіць сп. Белямук, парве сувязь з нашым народам. З другога боку, куды мы можам аднесці, напрыклад, Францішка Багушэвіча, які змагаўся разам з Кастусем Каліноўскім, але пакінёў нам запавет «не забываць мовы нашай беларускай, каб іх ўмерлі». Тым больш, што ён таксама быў з «карээнай Літвой». Ведама, я згады, што трэба прыгадаваць пра гісторыю сваго народа ды азняліць зь ёй нашыя прыяцеляў ці ворагаў. Але ўсё павінна быць на сваіх месцах, а галоўнае — унікаць ад закрэслення самога пасылкі, маже быць «варожай».

Аднак хопіц жартаў. Жадаю сп. Белямуку плённай працы на гісторычнай і выпуску тоўстых тамоў грунтоўных даследаванняў з гісторыі нашага народа. Гэта прынесе шмат большую карысць, чымся апошнія выскакі. Падобны даследавальнік і незалежнасць Беларусі развязаўшы і проблему будучага назоў нашае башкайчыцкай народу. Тым часам будзьма стрыманнымі, пасыльдзіўнымі й будзьма ўнікаць нейлічысці, а галоўнае — патышынасці.

З пашанай

П. У.

Новая зъмена

21 чэрвень 1961 году с-чня Святланы Пляскач закончыла сярэднюю школу (Грыфільд Парк Скул). Падаем гэту зацемку ў нашу газету таму, што с-чня Пляскач заслугоўвает на асаблівую ўвагу. Будучы выдатнай вучаніцай, яна была ўзнагароджаная стыпендыяй Мічиганскага ўніверсітэту (ЗША) ў вышыні 560 даляраў у год. Яна таксама здабыла стыпендыю ад Грыфільд Парк Фючэр Тічэр Клаб (Клуб будучых настаўнікаў).

Побач з навукай, Святланы бярэ таксама актыўны ўдзел у грамадзкім жыцьці. Яна з'яўляецца сяброўкай ВАЗА і вельмі актыўная ў Беларускім драматычным туртку ў Дэтройт; сяброўка «Найшэнэл Гонор Сосаэты» і належыць таксама да клубу «Phi Beta Kappa».

Святланы пераехала ў ЗША ў 1950 годзе разам з сваім бацькамі, і ўжо на самым пачатку з'яўрнула на сябе ўвагу настаўнікаў, дзяляючы сваім вілікім здольнасцям да навукі.

Вітаем цябе, Святланы, і жадаем поспехаў у далейшай навуцы!

Б. Р.

Зъ дзейнасці Беларусаў у Францыі

11-га чэрвень сёлета ў Парыжы адбыўся XIV Зъезд Аб'еднання Беларускіх Работнікаў у Францыі (А.Б.Р.Ф.). На Зъездзе прысутнічалі сябры Аб'еднання ѹ госьці — Беларусы.

Слі Прэзыдэнт БНР М. Абрамчик, які быў прысутны на гэтым Зъездзе, у картоткай прамове падкрэсліў сваі задаўненіе з даследаванняў вынікаў працы Аб'еднання ды плаабіць асабістую дапамогу ў далейшым разгортаўванні дзейнасці А.Б.Р.Ф., як аднай з найбольш дзейных Беларускіх арганізацій у Францыі.

На гэтым Зъездзе прысутныя злажылі 14.000 фр. на Нацыянальны Фонд БНР, якія быў пераказаны Беларускім рэдакціям пры дзяржавіцтве ў Мадрыдзе.

Зъезд закончыўся агульным адсыпаваннем нацыянальнага гімну.

А. К.

ГАДАВІКІ «БАЦЬКАЎШЧИНЫ»
З Адміністрацыі «Бацькаўшчыны» можна выпісваць поўнія гадавікі «Бацькаўшчыны» (якія перапісеныя) за наступныя гады:

1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959 і 1960.

Цана аднаго гадавіка разам з перасылкай 5 амэрыканскіх даляраў або іхнай раўнавартасці у мясцовай валюце.

Дзяля таго, што ўспомянутыя кампілеты Рэдакцыі мае вельмі абмежаваную колекцію, жадаючым іх атрымаць радзімі сялішчанца з вылікай.

АВЕСТКА

CHUMAK & Co Ltd.
21, Tachbrook Street, Victoria
London, S. W. 1, England.

Высылаем ува ўсе краіны съвету ангельскія ваўнянныя матарыялы нейлепшай якасці на вонкаву, касцімі і польскімі плененіяў ваўняніх хусткі, баварскія насыпкі на пярыны й падушкі й многія іншыя тавары. Зъвіттайцяся да фірмы або нашага прадстаўніцтва:

Mr. A. Socko,
52, Penn Rd.,
London, N.